

О. М. Гісь, І. В. Філяк

МАТЕМАТИКА

Підручник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти

Харків
Видавництво «Ранок»
2019

УДК [51:37.016.1](075.2)
Г51

Авторський колектив:
Гісь О. М., кандидат фізико-математичних наук,
академічний директор Школи вільних та небайдужих
Філяк І. В., учитель-методист, учитель початкових класів

Гісь О. М.
Г51 Математика : підруч. для 2 кл. закл. загал. серед. освіти / О. М. Гісь,
І. В. Філяк.— Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — с. : іл.

ISBN

УДК [51:37.016](075.2)

Інтернет-підтримка
Електронні матеріали
до підручника розміщено на сайті
interactive.ranok.com.ua

ISBN

© О. М. Гісь, І. В. Філяк, 2019
© О. М. Гісь, ілюстрації та макет, 2019
© ТОВ Видавництво "Ранок", 2019

ПЕРЕДМОВА	5
ЧИСЛА. ДІЇ З ЧИСЛАМИ	6
Числа першої сотні	6
Одноцифрові, двоцифрові, трицифрові числа.	
Розряди	9
Лічба одиницями, двійками, п'ятірками, десятками.	
Числові послідовності.	16
Порівняння чисел	19
Додавання чисел	21
Віднімання чисел.	24
Розрядні доданки	26
Прості задачі	28
Числові вирази	30
Натуральні числа. Число 0	33
Парні та непарні числа	36
Круглі числа	40
ВЕЛИЧИНИ	42
Довжина	42
Час. Дні тижня	47
Вартість	51
Маса. Місткість	53
ЧИСЛА. ДІЇ З ЧИСЛАМИ	56
Дія додавання. Невідомий доданок.	56
Переставний закон додавання.	60
Дія віднімання	
Знаходження невідомого зменшуваного	
Знаходження невідомого від'ємника	
Взаємозв'язок дій додавання та віднімання	
Перевірка дій додавання і віднімання	

ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ.	
ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ	
Пряма. Відрізок	
Промінь. Кути. Прямий кут.	
Прямі та криві лінії.	
Многокутники.	
Геометричні тіла	
ВЕЛИЧИНИ	
Одиниці довжини.	
Перетворення та порівняння	
Одиниці довжини.	
Додавання і віднімання.	
Перетворення	
СЮЖЕТНІ ЗАДАЧІ	
Сюжетні задачі. Стільки, скільки.	
Задачі на знаходження суми трьох доданків	
ЧИСЛА. ДІЇ З ЧИСЛАМИ	
Додавання чисел частинами.	
Задачі з двома запитаннями	
Складена задача	
Віднімання з переходом через десяток	
Числові вирази з дужками	
«Магічний трикутник»	
Тренувальні завдання на обчислення.	
Ланцюжок простих задач на повторення	

ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ.
 ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ
 Ламана. Довжина ламаної
 Многокутник. Периметр
 многокутника
 Прямокутник. Периметр
 прямокутника
 Квадрат. Периметр квадрата
 ЧИСЛА. ДІЇ З ЧИСЛАМИ
 Додавання виду $27 + 3$
 Віднімання виду $40 - 3$
 Віднімання виду $50 - 24$
 Додавання виду $37 + 8$
 Віднімання виду $32 - 5$
 Додавання виду $48 + 22$
 та $39 + 15$
 Віднімання виду $34 - 16$
 Задачі на рух
 МАТЕМАТИЧНІ ВИРАЗИ.
 РІВНОСТІ. НЕРІВНОСТІ.
 Вираз із змінною
 Задача на три дії
 ВЕЛИЧИНИ. Час.
 Рік. Пори року. Місяці
 Календар
 Тривалість доби.
 Хвилина.
 ЧИСЛА. ДІЇ З ЧИСЛАМИ
 Дія множення
 Множник, множник, добуток
 Таблиця множення числа 2.
 Порядок дій
 Збільшення числа в кілька разів
 Таблиця множення числа 3
 Таблиця множення числа 4
 Таблиця множення числа 5
 Розклад числа на множники

Дія ділення
 Взаємозв'язок дій множення
 і ділення. Невідомий множник.
 Ділення на 2, 3, 4, 5.
 Ділене, дільник, частка
 Зменшення числа в кілька разів
 Знаходження невідомого
 діленого
 Знаходження невідомого
 дільника
 Таблиця множення числа 6.
 Таблиця ділення на 6
 Кратне порівняння чисел.
 Таблиця множення числа 7.
 Таблиця ділення на 7
 Таблиці множення числа 8
 і числа 9. Таблиці ділення
 на 8 і на 9.
 Зведена таблиця множення.
 Множення й ділення на 1.
 Множення на 0. Ділення нуля.
 Неможливість ділення на 0
 Множення й ділення на 10
 Коло і круг.
 ВЕЛИЧИНИ
 Маса. Центнер.
 Вартість. Розмін грошей
 «Решта» або «здача»
 Поняття «без задачі»
 Достатньо грошей,
 не достатньо грошей
 Повторення вивченого за рік.

Заходь, Друже!

Ось ми знову з тобою зустрілись у царстві Математики. Пам'ятаєш нас?

Я – Професор математики. Придумую для дітей математичні диктанти.

Я – Вивчайко. Люблю вчитись і всі правила записую в довідничок.

Я – Пам'ятайко. Усе добре пам'ятаю. Мої нагадування допоможуть тобі пригадати те, що ти вивчив раніше.

Я – Нишпорка. Люблю обчислювати вирази, але завжди дописую до них зайвий.

Ну, що, друже, рушаймо в дорогу? У подорожі нам стануть у пригоді такі

умовні

позначення:

перевір свою увагу

головоломка!
Добре подумай!

порівняй

встав знак

кругові вирази

творчі кругові вирази

Числа першої сотні

Ой, глянь! Що за метушня навколо?! Це дружна родина мурашок, які живуть у великому мурашнику. Знайди мурашку-вартового. Вона тебе пропустить у мурашник. Тут кожна квартира має свій номер.

1. Полічи від 1 до 100, називаючи пропущені числа. Котрому десятку належать числа кожного рядка?

Перша сотня

?	91	92	93	☐	☐	☐	☐	☐	☐	100
?	81	82	☐	☐	☐	☐	87	88	☐	☐
?	71	☐	73	☐	☐	☐	77	78	79	☐
?	☐	62	☐	☐	65	☐	67	☐	☐	70
?	51	☐	☐	54	☐	☐	57	☐	59	60
?	41	☐	☐	☐	☐	☐	47	☐	49	50
?	31	32	☐	☐	☐	36	☐	☐	☐	40
третій десяток	21	☐	☐	☐	25	26	☐	☐	29	☐
другий десяток	☐	12	13	14	☐	☐	☐	18	☐	20
перший десяток	1	2	3	☐	☐	☐	☐	☐	9	10

- Скільки всього десятків у сотні? одиниць – у сотні?
- Назви найменше і найбільше число кожного десятка.
- Назви три перші числа четвертого десятка; три останні числа п'ятого десятка.
- Назви у зворотному порядку числа другого десятка; шостого десятка; дев'ятого десятка.

2. Полічи мурашок-розвідників від 28 до 36; від 49 до 53; від 77 до 82; від 94 до 100.

3. Мурашки-солдати вишикувались за порядком.

- Назви номер солдата, що стоїть одразу перед № 60.
- Назви номер солдата, що стоїть одразу після № 79.
- Назви "сусідів" солдата № 40; № 50; № 69; №99.

4. Мурашка-нянька лічить мурашок-дітей. Яке число при лічбі вона назве:

- раніше, ніж 18?
- між числами 59 і 61?

- пізніше, ніж 35?
- між числами 78 і 85?

5. Мурашка-будівельник везе будівельні матеріали. Розглянь числа на кожному причепі і розмісти їх у порядку зростання. Запиши.

6. Мурашки-санітари пронумерували смітники. Назви найбільше і найменше число в кожному рядку. Вибери рядок, де числа записані у порядку спадання.

7. Робочі мурахи поділились на бригади. Де більше мурах:

3 чи 3 десятки? 10 чи 1 сотня?

6 чи 1 десяток? 1 сотня чи 90?

другий десяток чи 2 десятки?

1 сотня чи 1 десяток? 89 чи 9 десятків?

8. П'ять мурах – Ія, Оя, Мом, Дір та Шпун – зібрались прибирати територію. Ія та Оя мають швабри. Ія має фартушок. Дір та Шпун мають відра. Шпун не носить кепки. Хто де стоїть? Запиши імена мурах за порядком.

1235

Урок 2

Одноцифрові, двоцифрові, трицифрові числа. Розряди

Пригадай!

8 – одноцифрове число, тому що складається з однієї цифри – 8.

16 – двоцифрове число, тому що складається з двох цифр – 1 і 6.

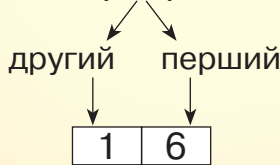
100 – трицифрове число, тому що складається з трьох цифр – 1, 0 і 0.

У числі 8 є
один розряд

од.

У числі 16 є
два розряди

дес. од.

У числі 100 є
три розряди

сот. дес. од.

1. Прочитай числа:

12

21

11

22

- Скільки чисел записано?
- Скільки різних цифр використано для запису цих чисел?
- Як одним словом можна назвати ці числа?

2. Що спільне і що відмінне мають числа 1, 10 і 100?

3. Доповни усно записи.

47 – це 4 дес. од.;

80 – це дес. од.;

62 – це дес. 2 од.;

9 – це дес. од.;

75 – це дес. од.;

? – це 3 дес. 4 од.;

56 – це дес. од.;

? – це 10 дес.

4. Придумай і запиши числа, що мають цифру:

- 3 у розряді десятків;
- 5 у розряді одиниць;
- 0 у розряді одиниць;
- 0 у розряді десятків;
- у розряді одиниць таку ж, як у розряді десятків;
- 0 у розрядах одиниць і десятків.

5. Які числа є між 40 і 50? Назви їхні дві спільні ознаки.

6. Котрому десятку належить число 34? 56? 78? 99?
Запиши число сьомого десятка, що має:

- цифру 2 в розряді одиниць;
- однакові цифри в розрядах десятків та одиниць.

7. Запиши четверте число третього десятка.

8. Яке число менше – одноцифрове чи двоцифрове?
Трицифрове чи двоцифрове?

9. Що більше – найбільше одноцифрове число чи найменше двоцифрове?

10. Використовуючи цифри 1, 3, 7, запиши всі можливі двоцифрові числа. *Підказка:* їх є 9.

11. Запиши число:

- восьмого десятка, що має однакові цифри в розрядах десятків та одиниць;
- дев'ятого десятка, що має цифру 5 у розряді одиниць.

12. Вовчик записав на картках числа. А Зайчик хоче поміняти місцями цифри в кожному числі.

- Запиши, які числа в нього утворяться.
- Підкресли найбільше і найменше.
- Яке число не зміниться? Обведи.

1. Доповни розповідь журналіста.

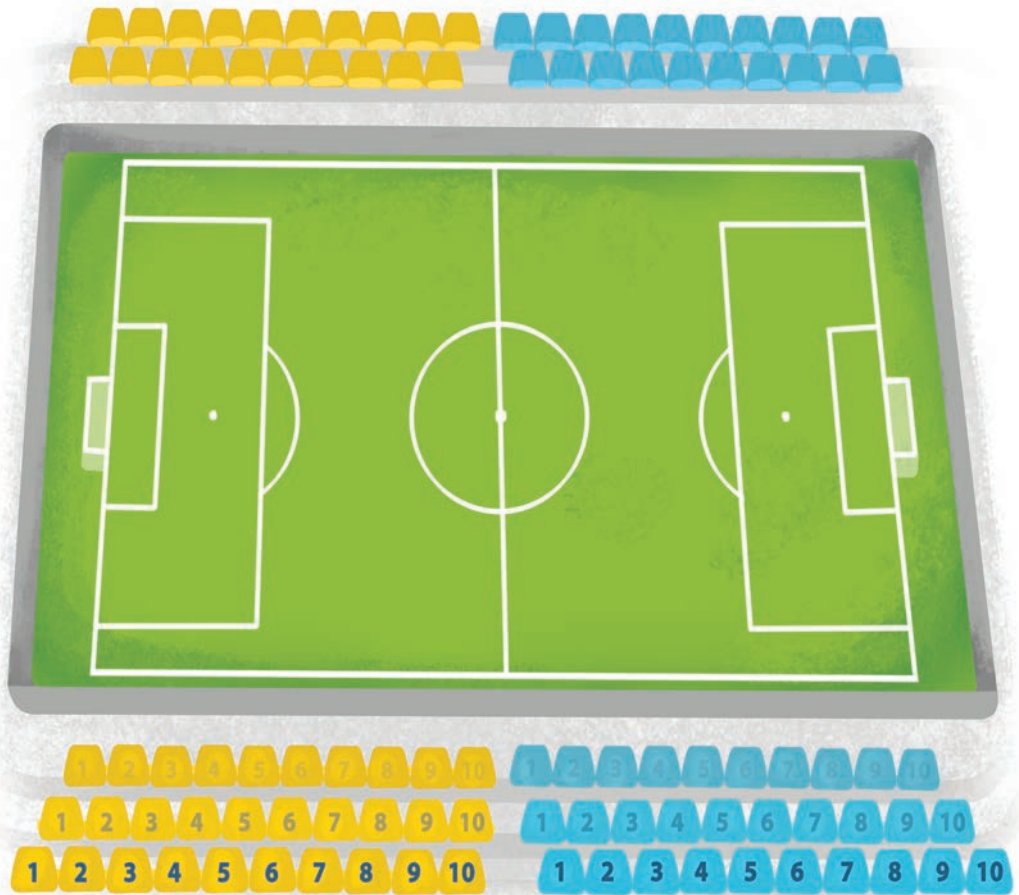
«Увага! Увага!

Розпочинається футбольний матч.

Збірна України вже на полі».

- У ряд вишикувалось футболістів. Або по-іншому – 1 десяток (1 дес.).
- До команди прямує футболіст – це воротар. Усього: + = – одинадцять футболістів.
- На формах декого з футболістів записано лише одну цифру. Це одноцифрові числа. Назви їх.
- Найменше одноцифрове число – , найбільше – .
- Щоб записати число 10, потрібно дві цифри: і . Це найменше двоцифрове число. Поясни, чому.

- Для глядачів у блакитному секторі залишилося вільних рядів, у жовтому – . А всього – рядів.

У кожному ряду є місць. Скільки місць у двох рядах? У трьох рядах? У шести рядах? У восьми рядах? У блакитному секторі? В обидвох секторах разом?

- 99 школярів дивитимуться матч. Чи достатньо їм місць у блакитному і жовтому секторах?
- 99 – це най... ..цифрове число. Якщо прийде ще один школяр, то отримаємо число – най... ..цифрове число.

2. Числа на цих м'ячах вказують, скільки разів їх забивали у ворота. Назви ці числа. Який м'яч виявився найуспішнішим? Якому пощастило найменше?

3. Розглянь числа на табло.

Яке число має цифру:

8 у розряді десятків?

1 у розряді десятків?

9 у розряді одиниць?

5 у розряді одиниць?

9 у розряді десятків?

7 у розряді десятків?

4. Михайлик купив спортивну футболку з номером, що має цифру 2 у розряді десятків. Степанко – з номером, що має цифру 7 у розряді одиниць. Визнач, яку футболку купив кожний хлопчик.

5. «Мій стілець розташований на 2 стільці вбік від стільця № 3 і на 2 стільці вбік від стільця № 7. Назви його номер».

6.

Математичний диктант. Запиши:

найменше двоцифрове число;

найбільше двоцифрове число;

найменше число четвертого десятка;

найбільше число п'ятого десятка;

число, яке містить 6 дес. 3 од.;

число сьомого десятка, що містить 0 од.

7. На стадіоні Роман, Тарас, Ігор та Оля сіли поруч у ряду. Роман – між Олею і Тарасом. Тарас – перший справа. Де сидить Ігор?

8. 1) Вибери на кожному прапорці більше число і запиши його.

2) Запиши отримані числа від найменшого до найбільшого.

9. Випиши числа, що належать восьмому десятку. Підкресли в кожному числі цифру в розряді одиниць.

81

71

8

80

83

78

88

57

Лічба одиницями, двійками, п'ятірками, десятками. Числові послідовності

1. Доповни числові послідовності.

Лічи одиницями:

- 24, 25, 26, , , ,
- 15, 16, , , 19, ,
- 46, 47, , 49, , ,
- 89, , , , 93, 94,

Лічи двійками:

- 12, 14, , 18, , ,
- 1, 3, 5, , , , , 15
- 32, 34, , , 40, ,
- 85, , 89, , , 95,

Лічи п'ятірками:

- 10, 15, , , 30, ,
- 70, , 80, , 90, ,
- 45, 50, , 60, , ,
- 0, 5, , 15, , , 30,

Лічи десятками:

- 20, 30, 40, , , ,
- 11, 21, , , , , 71
- 32, 42, , 62, , ,
- 9, 19, , , , , 69

2. У кожную послідовність якесь одне число потрапило випадково. Яке число має стояти на його місці?

1)

2)

3)

4)

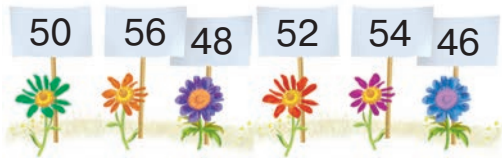
5)

6)

3. Розмісти числа в такому порядку, щоб вони утворили послідовність.

4. Оленка збрала 20 мушель, а Оля – 3 десятки. Хто зібрав більше мушель і на скільки?

5. У вчителя фізкультури було 4 десятки прапорців. Він роздав дітям 10 прапорців. Скільки прапорців залишилось у вчителя фізкультури?

6. Діти принесли з бібліотеки 3 десятки підручників з математики, 2 десятки словників і 40 дитячих журналів. Скільки всього підручників, словників і журналів принесли діти з бібліотеки?

7. 7 білих квасолин лежали в ряду. П'яту квасолину поміняли на дві червоні. Перші три квасолини замінили на одну зелену квасолину. А в кінці ряду доклали ще дві чорні квасолини. Скільки тепер квасолин у ряду? Намалюй.

8. У Михайлика було 40 марок. Йому подарували ще 2 десятки марок. Скільки марок стало у Михайлика?

9. Оленка рахує п'ятірками: 5, 10, 15, 20 ... Тоді яке число буде:

- між 80 і 90;
- між 45 і 55;
- наступним після 70;
- наступним після 65;
- попереднім від 85;
- попереднім від 100.

Порівняння чисел

1. Бегемотик-квітникар вирощує квіти.

1) Якого кольору дев'ятнадцята за порядком квіточка? А якого кольору двадцять перша? Назви номери фіолетових квітів.

2) Скільки всього квіточок виростив Бегемотик-квітникар? Розклади це число на десятки та одиниці.

2.

$16 \bigcirc 15$

$13 \bigcirc 13$

$17 \bigcirc 7$

$54 \bigcirc 49$

$20 \bigcirc 19$

$12 \bigcirc 20$

$29 \bigcirc 90$

$79 \bigcirc 81$

Пригадай!

$9 = 9$ – це істинна або правильна рівність

$6 = 8$ – це хибна або неправильна рівність

$7 > 2$ та $5 < 8$ – це істинні нерівності

$7 < 5$ та $4 > 9$ – це хибні нерівності

3. Придумай і запиши по дві свої власні правильні рівності та нерівності.

4. Знайди хибні нерівності і перетвори їх у істинні.

$19 > 9$

$80 < 18$

$10 < 0$

$70 > 7$

5. Добери у віконця числа так, щоб отримати істинні рівності та нерівності.

$17 < \square$

$22 > \square$

$\square = 8$

$2 > \square$

$20 < \square$

$60 > \square$

$\square = 15$

$99 < \square$

6. Запиши числа і порівняй їх.

- 1 дес. 2 од. і 2 од.
- 5 дес. 2 од. і 2 дес.
- 5 дес. і 5 од.
- 5 дес. і 5 дес. 1 од.
- 9 од. і 1 дес.
- 9 дес. і 1 сот.
- 1 сот. і 1 дес. 1 од.
- 9 дес. 8 од. і 1 сот.

7. На машинках катається десяток дітей, на каруселях – 50 дітей. Де більше і на скільки?

8. Запиши по 2 двоцифрові числа, у яких:

- 1) у розряді одиниць є цифра 5;
- 2) у розряді десятків є цифра 7;
- 3) цифра розряду одиниць є більшою, ніж цифра розряду десятків.

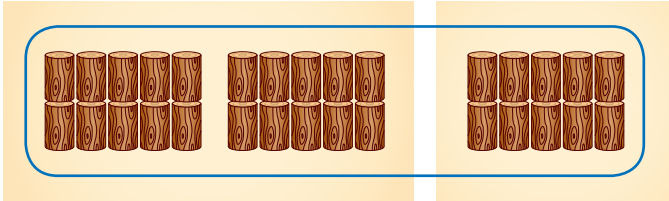

9. Я – число, в запису якого є цифра 3. Я є більше, ніж 68, але менше, ніж 75. Яке я число?

2. Борсук-будівельник складає колоди для будівництва. Додай за зразком.

1)

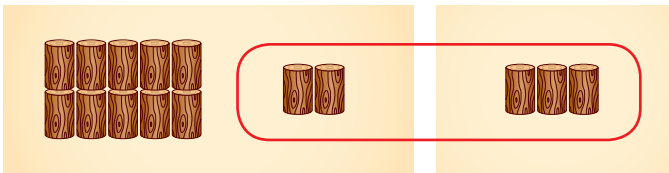

Зразок:

$$20 + 10 = 30$$

30 + 30 60 + 30 70 + 10 90 + 10

2)

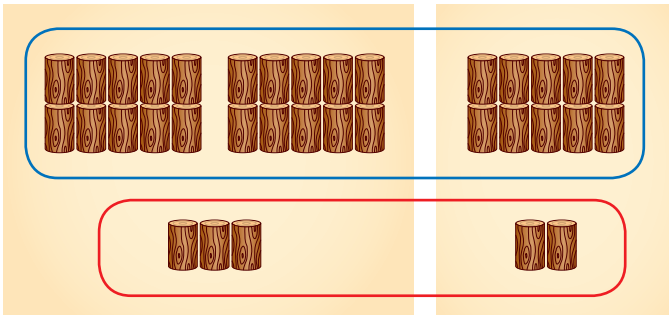

Зразок:

$$12 + 3 = 15$$

21 + 7 45 + 4 83 + 6 94 + 3

3)

Зразок:

$$23 + 12 = 35$$

56 + 21 70 + 17 33 + 35 82 + 14

3. Біла мишка з'їла 25 зернин, а сіра – на 14 зернин більше. Скільки зернин з'їла сіра мишка?

 4. Додай числа, які розміщені на клітинках однакового кольору. Запиши.

1)

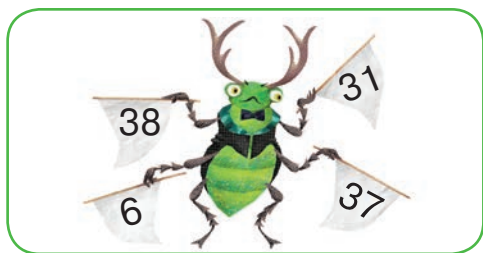
62	13	41	30	18	7
----	----	----	----	----	---

21	90	30
1	45	50
5	17	5

 5. Я – число, яке більше, ніж 6, але менше, ніж 9. Мене отримали, додавши два однакові числа. Відгадай мене.

6. Юрко задумав число. Відняв його від 10 і в нього залишилось 10. Яке число задумав Юрко?

 7. На кожному малюнку вибери три числа, з яких можна скласти рівність на додавання. Запиши рівності.

 8. У бабусі на клумбі розцвіло 24 білі троянди і стільки ж – червоних. Скільки всього троянд розцвіло в бабусі на клумбі?

 9. Обчисли вирази і підкресли ті результати, що складаються з 7 дес. 8 од.

$80 + 20$
 $10 + 68$

$70 + 8$
 $33 + 2$

$15 + 14$
 $35 + 13$

$46 + 32$
 $84 + 15$

Віднімання чисел

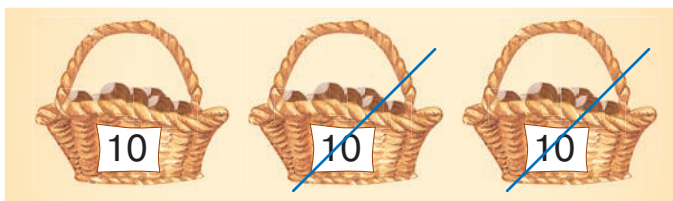
1. Білочка приготувала горішки до Свята урожаю. Скільки горішків було спочатку? Скільки забрали? Скільки залишилось? Відними за зразком.

Зразок:

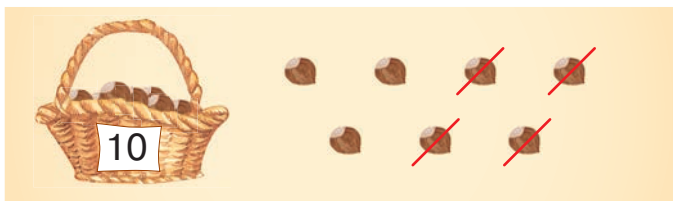
$$30 - 20 = 10$$

1)

$$40 - 10 \quad 60 - 40 \quad 80 - 20 \quad 90 - 80$$

2)

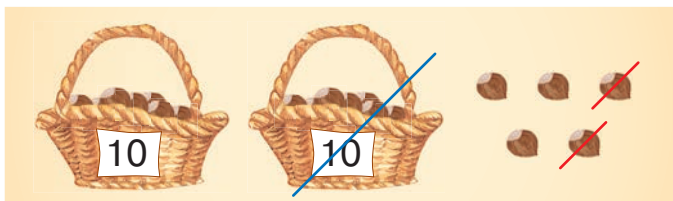

$$25 - 3 \quad 68 - 4 \quad 77 - 6 \quad 55 - 5$$

Зразок:

$$17 - 4 = 13$$

3)

$$36 - 21 \quad 48 - 35 \quad 65 - 24 \quad 89 - 84$$

Зразок:

$$25 - 12 = 13$$

2. Мишенятко має в нірці 45 колосків. Воно почистило 10 колосків. Скільки залишилось непочищених колосків?

3. Хом'яки Бублик і Пампушок зберігають у коморі горіхи.

- У Бублика було 32 горіхи. Він приніс ще 12. Скільки горіхів стало в хом'яка Бублика?

- У Пампушка було 48 горіхів. 6 із них він узяв на обід. Скільки горіхів залишилося в хом'яка Пампушка?

- Чи порівну стало після цього горіхів у двох хом'яків?

 4. Запиши числа і порівняй їх.

2 дес. 2 од. 3 од.

9 дес. 1 дес. 9 од.

5 дес. 8 од. 6 дес.

1 сот. 9 дес. 8 од.

5. Білченята Рудя та Рудик кидали в дупло горішки. Рудя закинула 18 горішків із двадцяти. У Рудика з двадцяти горішків 1 горішок не потрапив у дупло. Хто з білченят закинув більше горішків?

6. Запиши числа в порядку зростання.

7. Обчисли вирази і підкресли ті результати, що складаються з 8 дес. 8 од.

Розрядні доданки

1. У дідуся Андріана і бабусі Наталі сьогодні іменини. Їх прийшли привітати:

- 2 сини і їхні дружини
- 3 дочки і їхні чоловіки
- 9 онуків
- сусідка Оксана

1) Скільки гостей прийшло на іменини?

2) На скільки шматочків розрізали пиріг, якщо кожен з'їв по шматочку і ще 4 шматочки пирога залишилось?

2. Спиши числа. Підкресли в них:

1) розряд одиниць

18 60 56 24 77

2) розряд десятків

16 95 88 53 19

3. Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок:

$$23 = 20 + 3$$

$$58 = \square + \square$$

$$71 = \square + \square$$

$$42 = \square + \square$$

$$86 = \square + \square$$

$$35 = \square + \square$$

$$99 = \square + \square$$

- ! 4. Додай числа з однаковим числом десятків. Відними числа з однаковим числом одиниць.

43 37 4 40 25 94 21 87

5. У відерці було 85 слив. Щоб спекти пиріг, мама помила 34 сливки. Скільки слив залишилось у відерці?

- ! 6. Обчисли «фруктові» вирази.

 = 20 = 15 = 4
 = 47 = 71 = 54

Зразок:

 +
 20 + 47 = 67

 + 	 + 	 - 	 +
 + 	 - 	 + 	 +
 - 	 - 	 - 	 -

- 7. Розклади на розрядні доданки числа: 46, 39, 81, 18.

- 8. За добру службу кіт Матвій отримав 14 вареників, а кіт Тимофій – стільки ж та ще два. Скільки вареників отримав кіт Тимофій?

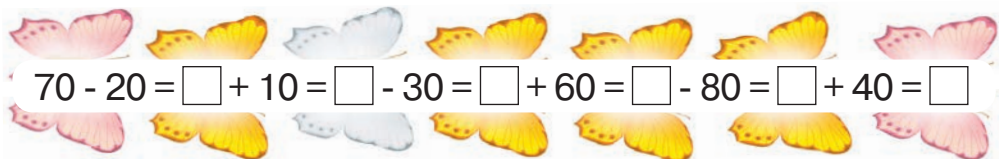

Прості задачі

Тарас любить лічити метеликів, що кружляють над ним.

1. Ось який ланцюжок утворили метелики. Обчисли вираз.

Скільки ще рожевих метеликів має прилетіти, щоб їх стало 10? Скільки ще жовтих метеликів має прилетіти, щоб їх стало 10? А скільки ще – білих?

2. Запиши будь-які три двоцифрові числа.

Зменш кожне число на 10.

3. Запиши будь-які три одноцифрові числа.

Збільш кожне число на 40.

4. Прочитай умову та розглянь два скорочені записи задач. Постав запитання до кожного запису. Розв'яжи задачі усно.

Уві сні Тарас побачив 12 зелених і 2 білих метелики.

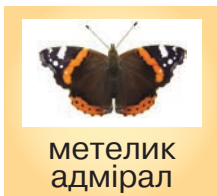
Зелених – 12 м. }
Білих – 2 м. } ? м.

Зелених – 12 м. } на ? м.
Білих – 2 м. } більше

5. Склади короткий запис задачі. Доповни розв'язання і відповідь.

З енциклопедії Тарас довідався,

що це –

, а це –

Біля хлопчика кружляло 12 адміралів і 7 лимонниць.
Скільки всього метеликів кружляло біля Тараса?

$$12 \bigcirc 7 = \square \text{ (метеликів)}$$

Відповідь: усього кружляло \square метеликів.

6. Склади короткий запис задачі. Доповни розв'язання і відповідь.

Метелик адмірал живе 10 місяців. А лимонниця – 1 місяць. На скільки місяців довше живе метелик адмірал, ніж лимонниця?

$$10 \bigcirc 1 = \text{ (місяців)}$$

Відповідь: на \square місяців довше живе ..., ніж

7. Запиши всі двоцифрові числа шостого десятка, у яких число одиниць більше, ніж число десятків.

8.

$$\begin{array}{r} 16 - 10 \\ 90 - 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 - 20 \\ 66 + 30 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 + 60 \\ 49 - 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 76 - 65 \\ 64 + 25 \end{array}$$

 9. Перед дощем одна ластівка зловила 18 комашок, а друга – 12. На скільки менше комашок зловила друга ластівка, ніж перша?

 10.

$4 + 42$		$60 + 21$		$27 - 12$		$75 + 24$	
$98 - 4$		$45 - 30$		$27 + 12$		$98 - 47$	

  Урок 10

Числові вирази

Пригадай!

вираз на одну дію \leftarrow $15 - 2 = 13$ \rightarrow значення
 вираз на дві дії \leftarrow $18 - 7 + 5 = 16$ \rightarrow числових
 виразів

1. Прочитай спочатку вирази на одну дію, а потім – на дві дії. Знайди значення цих числових виразів.

$28 - 7$
 $20 + 40 + 5$

$99 - 10$
 $24 + 13 - 2$

$72 + 16$
 $80 - 30 + 9$

2. Дізнайся за зразком, яке число:

- на 5 менше, ніж 15; \longrightarrow Зразок: $15 - 5 = 10$
- на 20 більше, ніж 45;
- на 13 менше, ніж 68;
- на 12 більше, ніж 26;
- на 30 менше, ніж 57.

3. На уроці малювання діти зі спільної коробки беруть олівці. Зараз у коробці є 10 червоних, 14 синіх і 3 зелені олівці. Дай відповідь на кожне запитання задачі. Для цього склади і обчисли необхідні вирази.

Скільки всього олівців у коробці?

Світлана взяла з коробки 3 синіх олівці. Скільки синіх олівців залишилось?

Олег поклав у коробку 2 червоні олівці. Скільки червоних олівців стало?

Скільки всього олівців тепер у коробці?

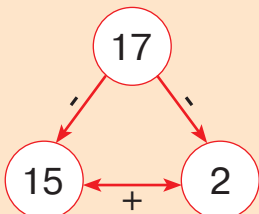

Марічка взяла з коробки 2 олівці. Скільки олівців залишилось?

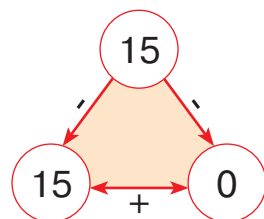
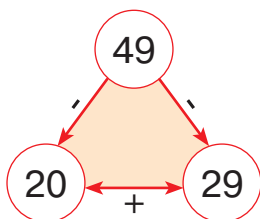
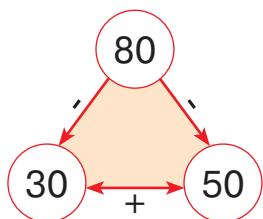
Павлик повернув у коробку 4 олівці. Скільки олівців стало?

Степанко повернув у коробку жменю олівців. Тепер у коробці стало 38 олівців. Скільки олівців повернув Степанко?

4. Літня відпустка тата тривала 24 дні, а мами – на 30 днів довше. Скільки днів тривала літня відпустка мами?

5. Для кожної числової трійки склади сімейство рівностей за зразком.

Числова трійка		Сімейство рівностей
	<p>Зразок:</p> 	$15 + 2 = 17$ $2 + 15 = 17$ $17 - 2 = 15$ $17 - 15 = 2$

6. Знайди для кожного речення відповідний вираз.

- Від 17 відняли 10 і ще 2;
- до 17 додали 10 і ще 2;
- 17 зменшили на 10 і результат збільшили на 2;
- 17 збільшили на 10 і результат зменшили на 2.

$17 - 10 + 2$

$17 + 10 + 2$

$17 - 10 - 2$

$17 + 10 - 2$

7. Жабка-мандрівниця зустріла по дорозі 22 мурашки і 7 равликів. Скільки всього тваринок зустріла жабка-мандрівниця?

8.

$$30 + 5$$

$$30 + 5 + 10$$

$$30 + 5 - 10$$

$$28 - 8$$

$$28 - 8 - 20$$

$$28 - 8 + 20$$

$$46 + 12$$

$$46 - 12 - 4$$

$$46 - 4 - 40$$

235

Урок 11

5432

Натуральні числа. Число 0

Пригадай!

число десятків ← **25** → число одиниць

1. Вибери відповідь на кожному кольорі райдуги.

Яке число складається з 3 десятків і 7 одиниць?

30 7 37 73

У якому числі відсутнє число десятків?

9 10 65 38

У якому числі є однакове число десятків та одиниць?

20 8 33 92

У якому числі число десятків є менше, ніж число одиниць?

90 14 55 62

У якому числі число десятків на 3 більше, ніж число одиниць?

8 25 75 96

До якого числа додали 3, якщо отримали 43?

46 40 4 43

Яке число відняли від 50, якщо одержали 40?

10 90 1 80

Пригадай!

Числа 1, 2, 3, 4, ... називаються натуральними.
Їх використовують при лічбі.

Число 0 не є натуральним.

Число не зміниться, якщо до нього додати
або від нього відняти число 0.

2. Одноцифрові числа збільш на 0, а двоцифрові числа зменш на 0. Склади вирази і обчисли їх значення.

3. Відгадай, яке я число, якщо:

Я сусід числа 1, але не натуральне число.

Я стою між 10 і 20. Моє число одиниць дорівнює числу десятків.

Я стою між 50 і 60. Моє число одиниць на 3 більше, ніж число десятків.

Я стою між 40 і 50. Моє число одиниць на 2 менше, ніж число десятків.

Я – число сьомого десятка і маю цифру 3 в розряді одиниць.

Моє число десятків на 9 більше, ніж число одиниць.

4. Розглянь діаграму і доповни речення.

За тиждень учні 2-Б класу прочитали багато казок.

- Казок Наталі Забіли на 2 більше, ніж
- Казок Марійки Підгірянки на 2 менше, ніж
- Казок Наталі Забіли на більше, ніж казок Марійки Підгірянки.
- Казок Лесі Українки і Наталі Забіли усього прочитано .
- Казок Наталі Забіли і Марійки Підгірянки усього прочитано .
- Усього прочитано казок.

Казки Лесі Українки	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Казки Наталі Забіли	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Казки Марійки Підгірянки	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5.

$18 - 6$

$79 - 51$

$66 + 3$

$0 + 66$

$36 - 36$

$69 - 20$

$49 + 30$

$12 + 24$

$28 - 10$

6. Запиши всі двоцифрові числа, у яких:

- число десятків дорівнює числу одиниць;
- число десятків дорівнює трьом, а число одиниць більше, ніж 6;
- число десятків на 7 більше, ніж число одиниць.

7. У коробці лежать 53 червоні гудзики і 25 жовтих. Скільки всього гудзиків у коробці?

Парні та непарні числа

Пригадай!

Парні числа закінчуються цифрами 0, 2, 4, 6 або 8.

Непарні числа закінчуються цифрами 1, 3, 5, 7 або 9.

1. Яким кольором позначено непарні числа? Запиши парні числа у порядку спадання, а непарні – у порядку зростання.

2. Вибери і запиши парні числа.

1) Назви сусідні числа для записаних чисел.

2) Як називаються числа, сусідні з парними числами:

парні чи непарні ?

3. Відгадай мене.

Я більше, ніж 24, і менше, ніж 27. Я – парне число.

Я – непарне число і стою між числами 56 і 59.

4. Запиши всі непарні числа між 16 і 28. Запиши всі парні двоцифрові числа, більші, ніж 92.

5. Запиши 5 парних чисел, у яких число десятків дорівнює 7.

6. Чия задача розв'язується дією додавання, а чия – дією віднімання? Поясни.

мама

Було – 10 тарілок
Помила – 2 тарілки
Залишилось – ?

Було – 10 машинок
Поремонтував – ще 2 машинки
Стало – ?

тато

7. Зміни умову задачі так, щоб розв'язувати її додаванням.

Брат має 16 розмальовок, а сестра – на 3 розмальовки менше. Скільки розмальовок має сестра?

8. Я – однозначне число. Одне сусіднє зі мною число на 7 менше від 10. Інше сусіднє число сказало, що воно парне. Чи правду воно сказало?

9. Запиши всі парні числа між 51 і 75.

10. Згадай кілька непарних чисел, у яких число десятків дорівнює 5. Запиши.

1.

62

11

54

10

39

7

99

30

1) Назви одноцифрові числа.

2) Назви числа у порядку зростання.

3) Випиши парні числа.

4) Випиши числа, в яких число десятків менше, ніж число одиниць.

5) Знайди суму першого і останнього чисел.

6) Знайди різницю найбільшого і найменшого чисел.

2. Запиши:

- всі парні числа третього десятка;
- всі непарні числа п'ятого десятка;
- 5 найменших парних двоцифрових чисел.

3 5

3. На сніданок дітям дали 10 йогуртів з малиною і 18 – з чорницею. На скільки більше йогуртів з чорницею, ніж з малиною, дали дітям?

4. У кругові вирази таємно проник вираз-нишпорка. Обчисли кругові вирази, щоб знайти його.

$27 + 1$

$26 + 20$

$23 + 26$

$69 - 42$

$28 - 5$

$49 + 20$

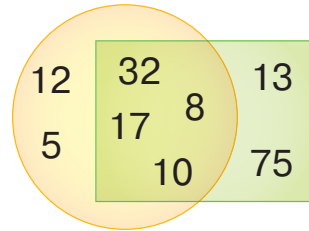

5. Знайди «секретне» число .

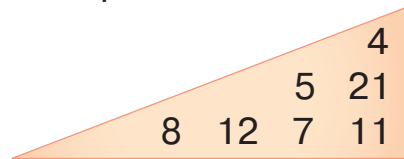
Це число є і на блакитній хмаринці, і на рожевій. Воно більше, ніж 3.

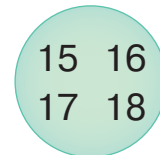
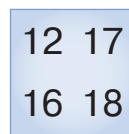
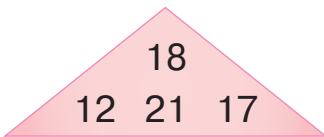
Це число є і в чотирикутнику, і в крузі. Це непарне число.

Це число є в трикутнику, але не в чотирикутнику. Воно є менше, ніж 13. Це непарне число.

Це число є в крузі і в чотирикутнику, але не в трикутнику.

6. Запиши число, яке на 3 більше, ніж 13? На 5 менше, ніж 15? На 6 більше, ніж 20? На 9 менше, ніж 9?

7. У бабусі живуть 17 кошенят. 10 кошенят залізли в комору, а решта – на піч. Скільки кошенят на печі?

Круглі числа

1.

$18 \bigcirc 1 = 19$

$60 \bigcirc 10 = 50$

$5 \bigcirc 5 \bigcirc 2 = 2$

$43 \bigcirc 1 = 42$

$40 \bigcirc 40 = 0$

$17 \bigcirc 1 \bigcirc 1 = 17$

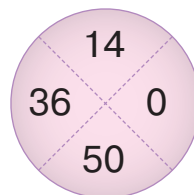
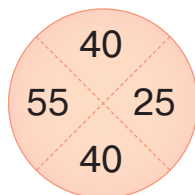
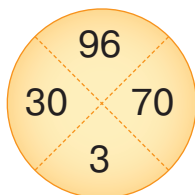
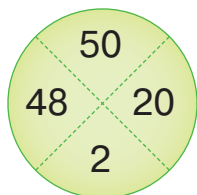
Пригадай!

Числа 10, 20, 30, ... називаються круглими, тому що закінчуються на 0.

2. Додай усі круглі числа від 15 до 45.

3. Запиши всі двоцифрові круглі числа з парним числом десятків.

4. Додай і відніми круглі числа.

5. У таблиці вказано результат гри двох баскетбольних команд України. Яка команда виграла? На скільки більше очок вона набрала?

«Дніпро»	75
«Говерла»	89

 6. Знайди серед чисел і випиши:

- найменше парне число;
- найбільше непарне число;
- число п'ятого десятка;
- двоцифрове кругле число, яке більше, ніж 50;
- непарне число, що більше, ніж 15, але менше, ніж 40.

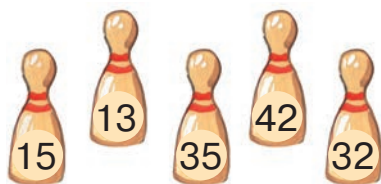
1 73 14 86 7 40
100 27 48 80 22

 7. Два круглі числа розмовляли між собою: «Якщо нас додати, то в результаті буде 100. А якщо нас відняти, то в результаті буде 0». Які числа розмовляли між собою?

 8. Андрійко з татом збивали кеглі. Визнач, які кеглі вони збили. Склади відповідні вирази.

Тато: + = 57

Андрійко: + = 45

 9. На шкільному подвір'ї 36 дівчат і 33 хлопці. Скільки дітей на шкільному подвір'ї?

 10. Запиши всі двоцифрові круглі числа з непарним числом десятків.

Величини. Довжина

Увага! Увага!
Місто Лабіринтів запрошує допитливих
мандрівників на математичну екскурсію!

1. Розглянь карту Міста Лабіринтів.

1) Прочитай числа на усіх поворотах ліворуч. Як одним словом можна назвати ці числа? До найменшого числа додай найбільше.

2) Прочитай числа на усіх поворотах праворуч. Як можна назвати ці числа? Від найбільшого числа відними найменше.

вул. Довжини

СМ

ДМ

М

2. Розглянь малюнок і доповни речення.

1) ... найвища серед усіх,
а ... – найнижчий.

2) ... другий за зростом.
Вища за нього лише

3) ... вища від Луки, але
нижча від ... і

Ігор

Аня

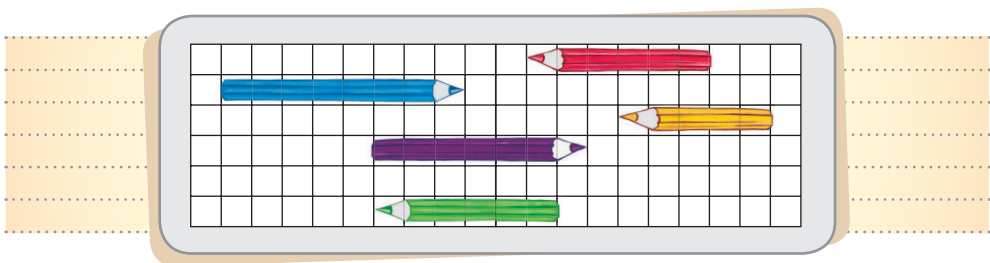
Лука

Катя

3. Розглянь малюнок і доповни речення.

- Зелений олівець довший, ніж ... олівець.
- ... олівець – найдовший.
- ... і ... олівці – однакової довжини.
- Фіолетовий олівець на 1 клітинку довший, ніж
- Синій олівець на 1 клітинку довший, ніж
- Жовтий олівець на ... клітинки коротший, ніж синій.

Пригадай!

1 м = 10 дм, 1 дм = 10 см, 1 м = 100 см

4. Назви пропущені одиниці довжини.

- Довжина кімнати – 5 ...
- Зріст школяра – 14 ...
- Ширина стола – 70 ...
- Довжина будинку – 8 ...
- Товщина книжки – 2 ...
- Висота куца – 12 ...
- Довжина олівця – 14 ...
- Пензлик довжиною 1 ...
- Висота дверей – 2 ...
- Бігова доріжка на 100 ...

5.

11 м ○ 10 м

15 см - 11 см ○ 4 см

4 дм ○ 4 см

7 м + 12 м ○ 18 м

50 см ○ 1 м

22 дм - 20 дм ○ 3 дм

1 м ○ 2 дм

100 см ○ 1 м

6.

35 - 30

45 - 10

27 + 60

87 - 40

5 + 22

47 - 2

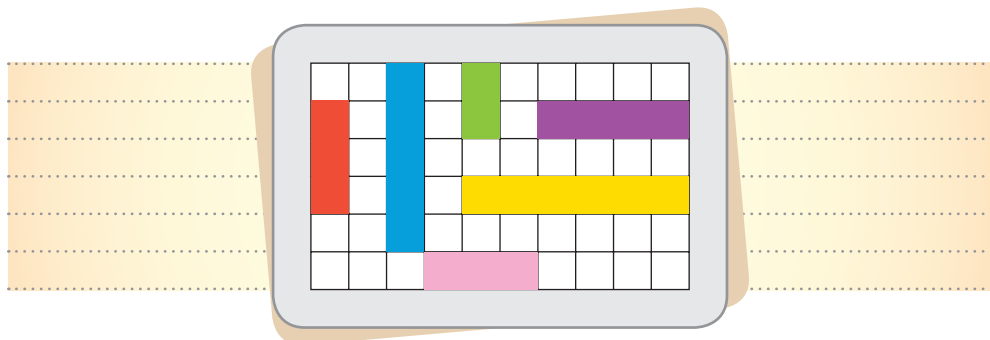
7. Виміряй ланцюжок. Скільки сантиметрів не вистачає, щоб ланцюжок мав довжину 1 дм?

8. Довжина мотузки складає 29 м. Дідусь використав 7 м мотузки, щоб зробити гойдалку для онука. Скільки метрів мотузки залишилось?

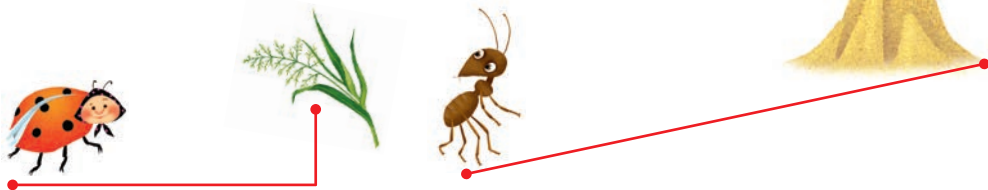

1. Розглянь малюнок і доповни речення.

- Рожева стрічка має довжину клітинки.
- Якого кольору стрічка довжиною 4 клітинки?
- 5 клітинок має ... стрічка.
- Червона стрічка така ж за довжиною, як ... стрічка.
- Найкоротшою є ... стрічка.
- Найдовшою є ... стрічка.

2. Чия дорога довша? На скільки?

3. Виміряй довжину своєї долоні. На скільки сантиметрів вона довша за твій мізничик?

4. Виміряй довжину класної дошки. Вона довша, ніж 3 м, чи коротша?

5. Запиши рівності, вставляючи пропущені числа.

$$16 \text{ см} + \square \text{ см} = 19 \text{ см}$$

$$\square \text{ м} + 25 \text{ м} = 55 \text{ м}$$

$$\square \text{ дм} - 37 \text{ дм} = 62 \text{ дм}$$

$$77 \text{ м} - \square \text{ м} = 50 \text{ м}$$

$$\square \text{ дм} + 4 \text{ дм} = 45 \text{ дм}$$

$$\square \text{ см} - 4 \text{ см} = 45 \text{ см}$$

6. У кравчині було 45 м полотна. Після того, як вона пошила штори, залишилось 24 м полотна. Скільки полотна кравчиня взяла для пошиття штор?

7. Бабуся взяла 3 клубки ниток, зв'язала їх і отримала нитку довжиною 70 м. Які це були клубки?

8. Андрій бере участь у забігу на 100 м. Він уже пробіг 30 м від стартової лінії. Скільки метрів ще залишилось пробігти до фінішу?

$$10 \bigcirc 5 \bigcirc 3 = 12$$

$$40 \bigcirc 10 \bigcirc 30 = 0$$

$$18 \bigcirc 11 \bigcirc 10 = 17$$

$$60 \bigcirc 20 \bigcirc 40 = 40$$

Час. Дні тижня

год

доба

тиждень

рік

1. Скільки часу потрібно, щоб:

- скисло молоко?
- закінчити школу?
- переглянути циркову виставу?
- здійснити подорож під час канікул?
- посіяти і виростити пшеницю?

години

дні

тижні

місяці

роки

2. Відгадай день тижня.

Пн Вт Ср Чт Пт Сб Нд

- Це другий день тижня. • Це день, що передує суботі.
- Попередній до середи. • Наступний за неділею.
- Це день, що слідує за суботою.
- Якщо сьогодні середа, то який день буде завтра?
- Якщо сьогодні неділя, то який день був учора?
- Який день тижня буде післязавтра після понеділка?

Головоломка тижня! Сьогодні у місті Лабіринтів – усе безкоштовно. Який це день тижня, якщо: це не п'ятниця, вчора не була п'ятниця і завтра не буде п'ятниця; це робочий день тижня, але не понеділок і не вівторок?

3. Доповни усно.

- Доба складається з частин: ранок, ..., ..., ніч.
- 1 год < 2 ...
- доби > доби
- днів > 1 тиждень
- 1 тиждень > 1 ...

4. У Місті Лабіринтів Оля провела тиждень, а її брат – 3 дні. На скільки днів більше в Місті Лабіринтів провела Оля, ніж її брат?

5. Екскурсія в Місто Лабіринтів розпочалась о

і закінчилась о

- Скільки годин тривала екскурсія?
- Сніданок був за 1 годину до початку екскурсії. О котрій годині був сніданок?
- За 2 год після закінчення екскурсії був обід. О котрій годині був обід?

6. Діти бавились на подвір'ї. Катрусю покликали додому о 8 год вечора, Ромчика – на 2 год раніше. О котрій годині покликали додому Ромчика?

7. Придумай останній вираз так, щоб усі вирази стали круговими. Запиши їх.

45 - 20	2 + 63	25 - 23
65 + 4	69 - 14	...

8. На кущі ліщини білочки 2 години снідали горішками.

Почали о

Коли білочки закінчили снідати?

9.

$$17 \text{ год} + 20 \text{ год}$$

$$10 \text{ год} + \square \text{ год} = 34 \text{ год}$$

$$54 \text{ год} - 4 \text{ год}$$

$$\square \text{ год} - 8 \text{ год} = 21 \text{ год}$$

1235

Урок 18

532

1. Розговорилися між собою дерева: «Хто з нас найстарший? А хто – наймолодший?»

дуб

94 роки

береза

32 роки

верба

57 років

каштан

на 23 роки
молодший,
ніж дуб

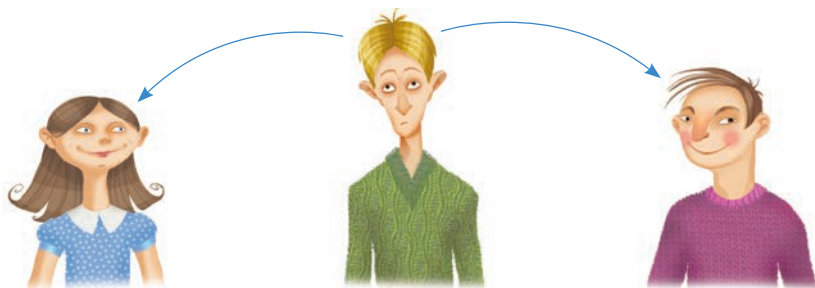

ялинка

на 7 років
старша від
берези

Назви дерева від наймолодшого до найстаршого.

2. Склади і розв'яжи задачі, щоб дізнатися, скільки років Петрові і скільки – Олі.

Оля
на 5 років молодша

Данило
27 років

Петро
на 10 років старший

3. Наталі – 12 років. Катя – на 3 роки старша за Наталю. Оксана народилась на 2 роки раніше за Наталю. Скільки років Каті? А Оксані?

4. Юрко сказав: «Два роки тому мені було 5 років. Скільки років мені буде через три роки від тепер?»

5. Два роки тому Мартуся була на 5 років старша, ніж Катруся. На скільки років Мартуся буде старша за Катруся через 3 роки?

6. Які два сусідні числа у таблиці при їх додаванні дають у результаті число 100? Знайди усі 6 пар. Запиши всі можливі рівності.

30	5	20	80	40	70	0
70	80	30	40	50	50	100
40	10	90	60	30	10	10

4. У крамниці міста Лабіринтів продається:

10 грн

6 грн

51 грн

3 грн

18 грн

25 грн

30 грн

15 грн

- Неля хоче щось поїсти. Вона має 4 грн. Що вона може купити?
- Назар хоче купити водяний пістолет і робота. Скільки грошей йому треба заплатити?
- Андрій і Богдан хочуть купити ведмедика у подарунок для Сергія. В Андрія є 6 грн, у Богдана – 11 грн. Чи вистачить їм грошей на покупку?
- Уляна купила годинник. Вона дала продавцю 55 грн. Скільки гривень здачі отримає Уляна?
- Марічка має 20 грн. Вона купила одну покупку і отримала 10 грн здачі. Що вона купила?
- Олег купив скрепки. Він отримав 4 грн здачі. Скільки грошей дав Олег продавцю?
- Володя і Тарас вирішили купити іграшковий поїзд. Володя дав 10 грн. Тарас доклав решту. Скільки грошей доклав Тарас?

5. На згадку про екскурсію Володя купив карту міста Лабіринтів. Він подав продавцеві 10 грн та 5 грн і отримав 2 грн здачі. Скільки коштує карта?

6. У Петрика є 4 монети: , , , . Які три варіанти грошей він не зможе набрати цими монетами?

Варіанти: 75 к., 12 к., 27 к., 42 к., 60 к., 52 к., 35 к.,
85 к., 77 к., 95 к., 62 к., 37 к., 87 к., 47 к.

7. Марта купила словник за 68 грн. У неї залишилось 20 грн. Скільки грошей мала Марта спочатку?

8. Калькулятор і годинник коштують разом 75 грн. Годинник коштує 53 грн.

- Скільки коштує калькулятор?
- Що дорожче: годинник чи калькулятор? На скільки?

1235

Урок 20

5432

Маса. Місткість

вул. Маса

кг

1. На початку вулиці Маса потрібно зважитись. Володя важить 27 кг, а Іринка – на 4 кг менше. Скільки кілограмів важить Іринка?

2. Визнач масу песика Бобоска, якщо гирі мають таку масу:

 – 1 кг – 2 кг – 5 кг

На скільки кілограмів йому слід поправитись, щоб важити 10 кг?

3. У Котигорошка було дві булави:

30 кг

40 кг

Постав запитання так, щоб одна задача розв'язувалася дією додавання, а інша – дією віднімання. Розв'яжи задачі.

4. Маса дельфіна – 40 кг. Маса тюленя – 100 кг. Хто важчий: тюлень чи два дельфіни? На скільки важчий?

вул. Місткості

л

5. Місткість каструлі – 10 л.

- Скільки літрів води намарно розлилось, якщо з крана в каструлю вилилось 11 л води?
- Скільки літрів води поміститься у трьох таких каструлях?
- Скільки потрібно таких каструль, щоб помістилось 12 л води? 23 л? 29 л? 31 л?

6. Козаки Іван та Микола змагались – хто вип’є більше квасу.

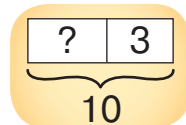
Козак Іван випив: першу, третю і останню бочівки квасу.
Козак Микола випив: другу бочівку і ще бочівку, в якій було 4 л квасу.

• Хто випив більше квасу? • Скільки квасу залишилося?

7. Для гостей міста Лабіринтів корова дала 10 л молока.

• Скільки п’ятилітрових банок потрібно, щоб розлити це молоко? А скільки дволітрових?

• Скільки літрів молока випили гості, якщо залишилося 3 л молока?

8. Три години тому у бочці було 20 л води. Щогодини в бочку доливають 10 л води. Скільки літрів води буде в бочці через дві години від тепер?

9. Кавун важить 5 кг. Скільки важать три такі кавуни? Склади вираз до задачі.

10.

24 л - 4 л

37 л + 2 л

20 л - 20 л

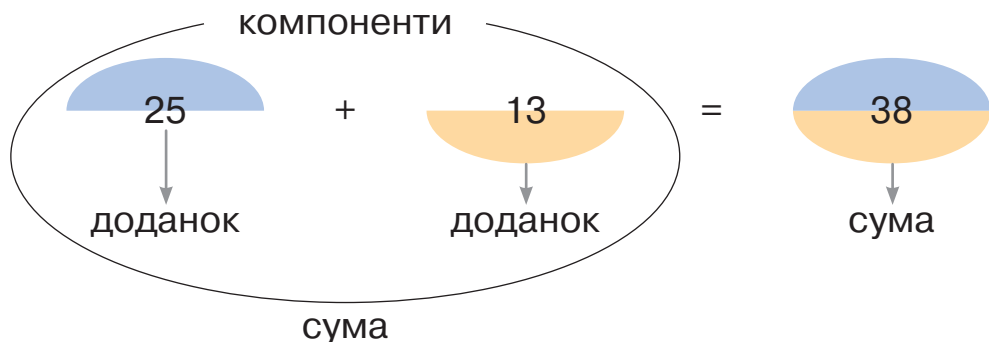
24 л - 20 л

37 л + 20 л

68 л - 45 л

Дія додавання. Невідомий доданок

1. Дідусь пригостив свої онуків цукерками. З правої кишені він вийняв 10 цукерок, а з лівої – 14 цукерок. Скільки цукерок отримали внуки від дідуся?

2. Обчисли лише ті вирази, у яких перший доданок – непарне число.

$$\begin{array}{l} 17 + 2 \\ 12 + 43 \\ 9 + 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 21 + 6 \\ 11 - 1 \\ 30 + 30 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 50 + 7 \\ 13 + 45 \\ 65 + 4 \end{array}$$

3. Доповни рівності так, щоб у кожній з них перший і другий доданки були однаковими. Обчисли.

$23 + \square = \square$

$14 + \square = \square$

$\square + 50 = \square$

$\square + 31 = \square$

• Прочитай рівності, в яких доданки є парними числами. Якою є сума? Обери.

парною

чи

• Прочитай рівності, в яких доданки є непарними числами. Якою є сума? Обери.

непарною

4. Склади і запиши рівності. Прочитай їх різними способами так, як нагадує внизу Пам'ятайко.

якщо

перший
доданок

другий
доданок

тоді
сума

6	4	$6 + 4 = 10$
12	3	$\square + \square = \square$
20	30	$\square + \square = \square$
50	38	$\square + \square = \square$
24	25	$\square + \square = \square$

Пригадай!

Рівності на додавання читаються по-різному:
 6 плюс 4 дорівнює 10;
 до шести додати 4, буде 10;
 6 збільшити на 4, одержимо 10;
 сума чисел 6 і 4 становить 10;
 перший доданок – 6, другий доданок – 4, сума – 10.

5. Придумай такі вирази на додавання, щоб:

- перший доданок був числом п'ятого десятку, а другий – кругле число, що менше ніж 60;
- перший доданок був на 50 менший, ніж другий, а другий – з числом 4 у позиції одиниць.

6. Котрий доданок невідомий у кожному випадку?

$$6 + ? = 27$$

$$? + 17 = 29$$

Пригадай!

Щоб знайти невідомий доданок,
треба від суми відняти відомий доданок.

Міркую так:

$$6 + \square = 27$$
$$27 - 6 = 21$$

Отже,
другий доданок – 21

$$\square + 17 = 29$$
$$29 - 17 = 12$$

Отже,
перший доданок – 12

$$4 + \square = 54$$

$$\square + 34 = 67$$

$$40 + \square = 45$$

$$\square + 32 = 78$$

$$10 + \square = 80$$

$$\square + 20 = 96$$

7. Склади і розв'яжи задачу.

8. Постав запитання до кожної задачі. Доповни скорочений запис чи схему. Запиши розв'язки.

Друзі-другокласники тренуються їздити на ігрових машинах. 16 машин рушили з місця.

1) 5 з них були червоні,
а решта – жовті.
Скільки ... ?

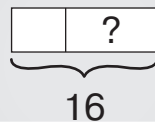

Червоних – 5 маш. }
Жовтих – (?) маш. } 16 маш.

2) Декілька машин показали правий поворот, а 10 машин – лівий. Скільки ... ?

Правий – ... }
Лівий – ... } 16 маш.

3) Машинами керували 4 дівчинки, а решта були хлопці. Скільки ... ?

9. Я – число. Після того, як мене додали до числа 7, то я стало числом 10. Яким числом я було спочатку? Яким числом би я стало, якщо б мене додали до 20?

10.

			
12 + 7 8 + 20	10 - 6 - 4 24 - 1 - 3	40 - 30 40 + 30	10 - 3 + 40 76 + 2 - 20

11. В автобусі їхало 14 пасажирів. На зупинці сіло ще кілька пасажирів, і в автобусі стало 19 пасажирів. Скільки пасажирів сіло в автобус на зупинці?

Переставний закон додавання

1. Розглянь малюнок і пригадай переставний закон додавання.

$$3 + 1 = 1 + 3$$

Пригадай!

Від перестановки доданків сума не змінюється.

2. У Миколки в правій кишені штанів було 9 монет, у лівій – 20. Дізнайся двома способами, скільки всього монет було у хлопчика. Зроби висновок, чи зміниться сума, якщо перекласти гроші з однієї кишені в іншу.

3. У черзі за квитками стояло 10 людей.

- Той, хто був останній у черзі, помінявся місцем з тим, хто стояв четвертим. Скільки тепер людей у черзі?
- Ті, хто були сьомий і восьмий у черзі, стали перед третім у черзі. Чи змінилась кількість людей у черзі?

4. Не обчислюючи, запиши істинні рівності. Який закон додавання тут використано?

$18 + 11 = 11 + \square$

$35 + 42 = \square + 35$

$54 + \square = 23 + 54$